

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΕΤΕΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 18 Φεβρουαρίου 2023

Θέμα Α

A1. Στις δύο τελευταίες παραγράφους παρουσιάζονται οι λόγοι της μοναξιάς στη σημερινή εποχή. Επισημαίνεται πως παρά τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου δεν έχει επέλθει συναισθηματική ευημερία λόγω των ταχύτατων ρυθμών ζωής και των υποχρεώσεων, εξαλείφοντας οποιονδήποτε χρόνο για τον εαυτό μας και για ουσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις. Επιπλέον, οι κοινωνικές συμβάσεις εμποδίζουν την εκδήλωση του πραγματικού μας εαυτού και οδηγούν στην προσποίηση και τη μοναξιά.

Θέμα Β

B1. Στο Κείμενο 2 η συγγραφέας παραθέτει μια φαινομενική και μια ουσιαστική διάσταση της έννοιας της κοινωνικότητας. Στη φαινομενική διάσταση συγκαταλέγεται ο κοσμικός άνθρωπος, οποίος συνυπάρχει με τους γύρω του σωματικά για κάποιου είδους υλική συνεργασία, οι σχέσεις του είναι επιφανειακές για το «φαίνεσθαι» και επιλέγει καιροσκοπικά τον κύκλο των ανθρώπων που τον περιβάλλουν («για να φωτογραφηθούμε, για παράδειγμα, σε κάποιο κοσμικό περιοδικό ή για να ανταλλάσσουμε επισκέψεις με σκοπό να παραμείνουμε σε ένα επίπεδο μελών καλής οικονομικής τάξεως κ.λπ.»). Στην ουσιαστική διάσταση, ο κοινωνικός άνθρωπος στηρίζεται στην αλληλοκατανόηση, στην ουσιαστική και συναισθηματική επικοινωνία («ο άνθρωπος που μπορεί να συμπαθήσει τον άλλο, να τον ακούσει με βαθιά προσοχή, να του ανοίξει την καρδιά του»).

B2. Στην 3η παράγραφο του κειμένου 2 ο λόγος οργανώνεται με σύγκριση-αντίθεση στο χωρίο «Κοινωνικός είναι ο άνθρωπος...ενώ την κοσμικότητα η σωματική συνύπαρξη για κάποιου είδους υλική συνεργασία.» και παραδείγματα στο χωρίο «για να φωτογραφηθούμε, για παράδειγμα, σε κάποιο κοσμικό περιοδικό ή για να ανταλλάσσουμε επισκέψεις με σκοπό να παραμείνουμε σε ένα επίπεδο μελών καλής οικονομικής τάξεως κ.λπ.». Με τη σύγκριση-αντίθεση διακρίνονται οι έννοιες που αντιπαρατίθενται (κοσμικότητα-κοινωνικότητα) και προσδιορίζονται οι ουσιώδεις διαφορές τους, τονίζοντας πιο emphaticά την έννοια

της πραγματικής, ουσιαστικής διάστασης της κοινωνικότητας. Με τα παραδείγματα γίνεται πιο κατανοητή στον αναγνώστη η έννοια της κοσμικότητας.

B3.

α. Μετατροπή σε πλάγιο λόγο → **Οι άνθρωποι συχνά αναρωτιούνται τι κάνουν λάθος στις σχέσεις τους με τους άλλους και γιατί δεν μπορούν να αντλήσουν γνήσια ικανοποίηση μέσα από τις κοινωνικές τους επαφές.**

Το ύφος λόγου με τη μετατροπή σε πλάγιο γίνεται πιο σοβαρό και επίσημο, ενώ πριν υπήρχε η ζωντάνια, η οικειότητα κι η αμεσότητα του ευθέως λόγου με την αυτούσια μεταφορά των λόγων.

β. Στη 2η παράγραφο του Κειμένου 2 η συγγραφέας χρησιμοποιεί ασύνδετο σχήμα λόγου στο χωρίο «μέσα σε πολυμελή οικογένεια, μέσα σε φασαριόζικη παρέα που γλεντοκοπά, μέσα σε μια ομάδα που εκδράμει...».

Με το ασύνδετο σχήμα το ύφος αποκτά πυκνότητα και ταχύτητα καθώς παρατίθενται οι πολυπληθείς κοινωνικές ομάδες μέσα στις οποίες κάποιος μπορεί να αισθάνεται μοναξιά. Επίσης, προκαλεί προβληματισμό και συναισθηματική φόρτιση μέσα από την αντίθεση των τριών πρώτων όρων του ασύνδετου σχήματος με τους δύο επόμενους (η εσωτερική μοναξιά, η αληθινή γνήσια μοναξιά ενός μέλους) και επεξηγεί την άποψη του Γκαίτε για την οποία γίνεται λόγος στην αρχή της παραγράφου.

Θέμα Γ

Γ1. Στο κείμενο 3 το ποιητικό υποκείμενο παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά των πολυάνθρωπων πολιτειών: τη μοναξιά, την έλλειψη επικοινωνίας, την αποξένωση, την υποκρισία, την ερημιά, τις επιφανειακές, τυπικές, απρόσωπες σχέσεις, την αδιαφορία. Με έντονη ειρωνική διάθεση μέσα από την επανάληψη του επιθέτου «ωραίες», «ωραίο» δηλώνεται ουσιαστικά αυτή η ασχήμια που κρύβουν οι μεγαλουπόλεις, στις οποίες, παρά την πολυκοσμία τους, κυριαρχεί η μοναξιά και η αποξένωση των μελών τους. Στις αντιθετικές εικόνες «μέσα σε λάμπεις πολύχρωμες/ κανένα φως», «στο βουητό το αδιάκοπο/ ήχος κανένας», «σε αναρίθμητα πρόσωπα/ μορφή καμιά» διακρίνονται τα αντιφατικά χαρακτηριστικά τους και τονίζεται η μοναξιά των ανθρώπων παρά τις πολυπληθείς ομάδες μέσα στις οποίες βρίσκονται. Η υποκρισία των ανθρωπίνων σχέσεων δηλώνεται ξεκάθαρα με τη χρήση του ουσιαστικού «προσωπεία», ενώ η τυπικότητα και η επιφανειακή τους διάσταση δίνεται εμφατικά με την παρομοίωση στον τελευταίο στίχο «όπως οι γνωριμίες στις κλινικές».

Προσωπικά, η ανάγνωση του συγκεκριμένου ποιήματος μου δημιουργεί θλίψη και απογοήτευση για την ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων στη σημερινή εποχή. Είναι τραγικό στην εποχή της εξέλιξης και της προόδου η ουσιαστική επικοινωνία των ανθρώπων να απουσιάζει και να αντικαθίσταται από την

ιδιοτέλεια και την ανταποδοτικότητα στις σχέσεις. Θα πρέπει όμως η παραίτηση να μη μας καταβάλει, αλλά να προσπαθήσουμε, εφόσον έχουμε συνειδητοποιήσει την τραγικότητα της κατάστασης, να αποκτήσουμε ουσιαστικούς δεσμούς με τους συνανθρώπους μας.

Θέμα Δ

Δ1.

- Επικοινωνιακό πλαίσιο: ανοιχτή επιστολή
- Ύφος: απλό, φιλικό, προσωπικό με κάποια στοιχεία προφορητικότητας
- Απαραίτητη η προσφώνηση και αποφώνηση

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 2023

Αγαπητοί αναγνώστες,

Σε μία από τις πρόσφατες αναγνώσεις μου, διάβασα το άρθρο της ψυχολόγου Ηλέκτρας Χατζηδημητρίου με τίτλο «Μοναξιά: η πληγή του 21ου αιώνα». Ομολογώ πως δεν είχα συνειδητοποιήσει πόσο αυξημένα είναι στην εποχή μας τα ποσοστά των ανθρώπων που υποφέρουν από μοναξιά. Και πραγματικά είναι απορίας άξιον γιατί στην εποχή της τεχνολογίας και των υλικών ανέσεων η συναισθηματική μας ευημερία δεν είναι ευθέως ανάλογη με τη βελτίωση του βιοτικού μας επιπέδου. Ποιοι είναι οι παράγοντες που έχουν συμβάλει στην όξυνση του φαινομένου;

Ζητούμενο 1ο: Αιτίες της μοναξιάς

- Οι ιλιγγιώδεις ρυθμοί της σύγχρονης ζωής φορτώνουν συνεχώς τον άνθρωπο με νέες υποχρεώσεις, περιορισμούς και ευθύνες με αποτέλεσμα να μην διαθέτει χρόνο για τον εαυτό του και τους γύρω του.
- Η παγίδευση του σύγχρονου ανθρώπου στα κοινωνικά πρότυπα που διακρίνονται από συμβάσεις, εξαναγκασμούς και ανταγωνισμό του στερούν τον πραγματικό του εαυτό και την ελευθερία του.
- Η αδυναμία για ουσιαστική επαφή και κατανόηση για τον συνάνθρωπο καθώς οι σχέσεις πλέον είναι μόνο υλιστικές και ανταποδοτικές με σκοπό το οποιοδήποτε κέρδος.

Όμως η ουσία της ζωής βρίσκεται αλλού. Και οφείλουμε όλοι και κυρίως εμείς οι νέοι να μάθουμε να δίνουμε χαρά στα πράγματα με την καρδιά μας και όχι να προσπαθούμε να δώσουμε χαρά στην καρδιά μας με τα πράγματα.

Ζητούμενο 2ο: Τρόποι άρσης του φαινομένου

- Επαναπροσδιορισμός και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και των αναγκών.

- Αποβολή του καταναλωτικού προτύπου που οδηγεί σε επίδειξη αγαθών και τις επιφανειακές σχέσεις.
- Αυτογνωσία και αφιέρωση χρόνου για τον εαυτό του για βαθύτερη ενδοσκόπηση.
- Ανάπτυξη της ικανότητας για συμπάθεια και αλληλοκατανόηση μέσα από εθελοντικές δράσεις και γενικότερες ψυχωφελείς δραστηριότητες (πνευματικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, πολιτιστικές).

Το φαινόμενο της μοναξιάς δεν είναι καινούριο. Όμως σήμερα η ρήση του Αντώνη Σαμαράκη «Ποτέ άλλοτε οι στέγες των σπιτιών των ανθρώπων δεν ήταν τόσο κοντά η μία στην άλλη, όσο είναι σήμερα. Και ποτέ άλλοτε οι καρδιές των ανθρώπων δεν ήταν τόσο μακριά η μία από την άλλη, όσο είναι σήμερα» φαντάζει επίκαιρη όσο ποτέ. Ελπίζω να προβληματιστήκατε κι εσείς όσο κι εγώ και να αλλάξουμε την κατάσταση. Γιατί είναι στο χέρι μας και μπορούμε.

Με φιλικούς χαιρετισμούς,
μαθητής γ' λυκείου